

A photograph of a kitchen with a cluttered countertop. On the left, a stainless steel double sink is set into a grey countertop. To the right of the sink, several knives are hanging on a magnetic strip. The wall behind the counter is tiled with white square tiles. Above the counter, a wooden shelf holds various jars, bottles, and plastic bags. A framed map of New York City, titled 'THE NEW YORKER', is mounted on the wall. The map shows the city's layout, including the Hudson River, Jersey River, and various streets. A mirror on the left wall reflects a person's back. The overall scene suggests a need for organization and waste sorting.

INDRET DIT KØKKEN TIL AFFALDSSORTERING

FREDERIKSBERG
KOMMUNE

ET INDRETNINGS- PROJEKT, DER KAN HJÆLPE KLIMAET

Frederiksberg skal være en grøn og bæredygtig by. Vores mål er at være CO2-neutrale i 2030. Det er et ambitiøst mål, som er afsættet for alle kommunens indsatser og projekter.

Vi er alle med til at gøre en forskel for klimaet, når vi sorterer vores affald. Derved bliver mindre affald brændt og mere genanvendt og genbrugt. De fleste er allerede gode til at sortere derhjemme, men med indførelsen af alle de nye obligatoriske affaldstyper kan det være en udfordring at få skabt et godt system, der gør det nemt at sortere affaldet inde i boligen. Derfor har vi i Frederiksberg Kommune lavet dette inspirationskatalog som en hjælp til dig og alle andre, der gerne vil gøre affaldssorteringen både pænere og nemmere at gå til.

Det giver mening at bruge tid på at indrette en god sorteringsløsning. Det forbedrer muligheden for at sortere affald og dermed får man ikke alene et pænere køkken, man hjælper samtidig med at udnytte ressourcerne fra vores affald bedst muligt.

I kataloget kommer du med ind i seks køkkener på Frederiksberg, hvor der på forskellige måder er lagt nogle særlige tanker i affaldssorteringen. Se fx hvordan indretningsarkitekten har brugt sin faglige viden til at indrette en nem løsning for sig selv, se hvordan beboerne i kollektivet har indrettet en simpel sorteringsløsning ud af gamle frugtkasser, og få svar på hvorfor tandlægen sammenligner affaldssortering med tandtråd. Du bliver også guidet igennem ti konkrete idéer til, hvordan du kan indrette din egen sorteringsløsning, så du kan finde den, der passer bedst til dig – eller kombinere flere forskellige.

Vi håber, du kan finde inspiration til at indrette en god løsning til sortering af affald i dit hjem – eller forbedre den løsning du har i forvejen. God fornøjelse!

Borgmester, Michael Vindfeldt
Formand for Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget, Jan E. Jørgensen

INDHOLD

HVILKE TYPER AFFALD SKAL DU SORTERE? SIDE: 8

SEKS KØKKENER PÅ FREDERIKSBERG SIDE: 10

INDRET DIN EGEN SORTERINGSLØSNING SIDE: 38

HVILKE TYPER AFFALD SKAL DU SORTERE?

Første skridt på vejen til en god sorteringsløsning er at vide, hvilke slags affald, du skal finde plads til. Her giver vi dig overblikket over de ti typer affald, som loven siger, at vi skal sortere.

1. Madaffald

Du hjælper miljøet ved at sortere madaffald, men nogle kan opleve dårlig lugt eller fluer, hvis de fx er længe om at fylde posen til madaffald op. Hvis du synes, din egen madaffaldspose bliver ulækker, så prøv at tømme posen lidt oftere – også selvom den ikke er helt fyldt. Alternativt kan du købe en kompostspand med kulfilter, der måske kan filtrere lugt og er pæn nok til at stå fremme på køkkenbordet.

2. Plast

Plast er en af de typer affald, der ikke behøver at være rent, når du smider det ud. Plastemballage skal være tømt for madrester, men du behøver altså ikke at vaske eller skylle det. Mange mennesker smider en del plast ud i hverdagen, bl.a. fordi mange af de varer vi køber, er pakket ind i plastemballage. Hvis du selv har meget plast, kan du overveje at gøre spanden til plastaffald ekstra nem at komme til, så du nemmere får sorteret alt dit plastaffald i hverdagen.

3. Metal

Ligesom plast behøver metalaffaldet heller ikke være rent, når du smider det ud. Det skal bare være tomt. Mange mennesker har begrænsede mængder af metal, og derfor kan bøtten til metal måske godt være lidt mindre end mange af de andre, eller du kan komme det i samme bøtte som noget andet genanvendeligt affald. Det sparer plads. Husk at metal skaber meget CO₂, når det bliver produceret, så derfor er det vigtigt at få det sorteret til genanvendelse, selv hvis mængderne er små.

4. Glas

Heller ikke glas behøver være rent, når du smider det ud. Det skal tømmes, men ikke nødvendigvis skylles. Nogle har en glascontainer i ejendommen, mens andre skal gå et lille stykke for at smide glas ud i en container ude i byen. Hvis du er en af dem, der skal gå et stykke vej for at komme af med dit glas, kan du overveje at sortere direkte ned i et stofnet eller lignende, så det er nemt at tage med ud ad døren, når du skal afsted.

5. Pap

Pap skal være tørt og rent, når du smider det ud. Det har den fordel at det kan placeres i kurve, under sædet i en slagbænk eller andet, uden at du skal bekymre dig så meget om hygiejne. Men sørg for at det ikke er alt for besværligt at komme af med de små stykker pap. Ellers bliver du måske fristet til at smide det i restaffaldet, når tingene skal gå lidt hurtigt. Store papkasser er du måske nødt til at bære ud løbende – husk at klappe dem sammen, så papbeholderen ikke bliver overfyldt.

6. Papir

Ligesom pap skal papir også være rent og tørt, når du smider det ud og kan derfor nemmere placeres i en dekorativ kurv eller andet uden at svine. Overvej hvor papiraffaldet mest opstår i hjemmet. Måske er det på kontoret eller i stuen? Så vil det være nemt for dig at sortere det allerede her. Men husk også at gøre det nemt for dig selv at få sorteret de små stykker papir i dit køkken, så det ikke ender i restaffaldet.

7. Mad- og drikkekartoner

På Frederiksberg skal du sortere mad- og drikkekartoner sammen med dit plast. Derfor er det oplagt også at sortere mad- og drikkekartoner sammen med plast inde i dit hjem. Hvis du vil spare plads, kan du folde mælkekartoner og lignende sammen som en lille skjorte. Søg på internettet, hvis du vil vide hvordan. Mad- og drikkekartoner behøver ikke være skyllet rene, før de smides ud, men skal bare være tomme.

8. Farligt affald

Farligt affald er typisk ikke en affaldstype, der skal smides ud hver dag. Derfor kan du overveje, om du har brug for en beholder inde i hjemmet, eller om du kan gå ud med det hen ad vejen. Det kan dog være en god idé at have en lille beholder til batterier, så du kan samle dem lidt sammen frem for at gå ud til ejendommens batteriboks eller miljøskab eller -boks, hver gang du skal smide et enkelt batteri ud. Du kan anskaffe en lille pap-beholder til opsamling af batterier på din lokale genbrugsstation. Husk at opbevare farligt affald på en sikker måde, særligt hvis der er børn i hjemmet.

9. Tekstiler

Tekstilaffald er det tøj, klude og stof, der ikke kan genbruges direkte. Det kan være alt fra dine gamle lagener og håndklæder til den plettede skjorte eller de hullede strømper. Det er vigtigt, at tekstilaffald er tørt, før du sorterer det. Fra 2023 indsamler Frederiksberg Kommune tekstilaffald i nærheden af din bolig - indtil da kan det afleveres på genbrugsstationen. Hvis du har brugt tøj, sengetøj eller andre tekstiler, der kan genbruges, kan du aflevere tøjet i en genbrugsbutik eller en tøjcontainer fra fx en velgørende organisation.

10. Restaffald

Man kan nemt komme til at smide ting i restaffaldet, der skulle have været sorteret – især hvis posen til restaffaldet er den letteste at komme til. Prøv derfor at placere posen til restaffald på en måde, så den ikke bliver "den nemme løsning". Du kan fx placere den i en spand inde under vasken, så du skal bukke dig lidt for at nå, og i stedet bruge stativet på køkkenlågen til madaffald, plast eller andre affaldstyper, som du tit smider ud.

Indret dit køkken til affaldssortering

Frederiksberg.dk/affald

SEKS KØKKENER

PÅ FREDERIKSBERG

SNEDKERKØKKEN OG SKOREOLER

Interview med Hanni Gohr, model, content creator og collage-kunstner, og Rune Glifberg, professionel skateboarder og partner i den selvstændige arkitektvirksomhed Glifberg-Lykke. Hanni og Rune bor i villalejlighed på Frederiksberg.

Hvad er jeres forhold til affaldssortering?

Rune: Jeg ser det som en pligt ligesom alle mulige andre ting i hjemmet. Men vi er nok typerne som, når vi først er gået ind i det, så nørder vi det lidt. Fx kan vi finde på at splitte emballage helt ad, så vi kan sortere hver del for sig, hvis noget fx består af både plastik og pap.

Hanni: Jeg er vokset op med det. Vi boede i Vestjylland, og hjemme hos os røg madaffald ud i kompostbunken, og generelt sorterede vi alt det, der kunne sorteres. Så for mig er det en selvfølge, og noget vi prioriterer højt – både at sortere affaldet og at gøre plads til det i indretningen.

Hvem af jer går mest op i affaldssortering?

Hanni: Det gør jeg nok, men Rune er med på det. Så det er ikke sådan, at jeg har skullet overtale ham. Og det samme gælder Runes to teenagepiger, som også er helt med på det med affaldssortering.

Rune: Hanni har besluttet, at herhjemme sorterer vi, og så har banden fulgt trop (begge griner). På nogle områder er jeg faktisk den mest grundige – fx sorterer jeg som regel den lille plastik-tråd, der sidder gennem prismærker. Jeg er meget all-or-nothing, så når jeg først går i gang med at sortere, så skal alt med.

Howdan har I gjort plads til affaldssortering i jeres hjem?

Rune: Restaffald og madaffald sidder i indbyggede skuffer tæt på vasken. Da vi fik lavet vores snedkerkøkken hos Københavns Møbelsnedkeri for 4-5 år siden, gik vi meget op i at indtænke affaldssortering, så der lavede vi plads til to spande. Men det er jo slet ikke er nok nu, hvor man skal sortere 9-10 slags affald. Så vi har suppleret med nogle plastikspande fra Ikea til plast og metal, som står i et højskab.

Hanni: Resten sorterer vi i vores bryggers. Her har vi opsat skoreoler fra Ikea til glas, pant og papir, og så har vi en gammel hvidmalet ølkasse stående til pap. Derudover har vi et pap-hjørne i den fælles kælder, som vi og vores naboer bruger, til hvis vores beholder til pap er overfyldt. På den måde undgår vi, at pappet ender i restaffald.

Hvilke hensyn var vigtige for jer, da I skulle indrette løsningen?

Hanni: Det er meget vigtigt for os at finde et system, der er praktisk og fungerer godt i hverdagen. Vi har tænkt over, at man skal kunne komme af med de forskellige affaldstyper, der hvor det bliver genereret mest, fx madaffald, plast og metal i køkkenet. Selvfølgelig betyder det også noget for os, at det ser pænt ud, særligt i køkkenet. Men hele vores bryggers er ren praktik, så der fylder æstetik ikke så meget.

Howdan fungerer jeres sorteringsløsning i hverdagen?

Hanni: Vi har lige optimeret, nu hvor der er kommet en beholder til metal udenfor. Og så har vi købt en meget stor køkkenbeholder til plast, og det fungerer ret godt.

Rune: Jeg synes, vi har været gode til løbende at tilpasse os til de krav, kommunen har stillet. Når der kom nye affaldstyper, så har vi også fundet små tilføjelser eller justeringer til vores eget system. På den måde har vi hele tiden fået det til at fungere.

Howdan ville I indrette affaldssorteringen, hvis I flyttede til et nyt sted?

Hanni: Så ville jeg prioritere, at plads til affaldssortering blev tænkt ind og indbygget fra starten af – og at der blev gjort endnu mere plads til det. Vi tænkte det også ind, da vi fik lavet det køkken vi har nu, men der er kommet så mange nye affaldstyper til siden da. Så meget af vores affaldssortering foregår jo i beholdere, som er tilføjet senere – og det kan godt være lidt irriterende og grimt.

Rune: Det fedeste ville jo være at have et skræddersyet køkken med plads til det hele, så affaldet kunne gemmes væk i skuffer og skabe.

Har I nogle gode tips til andre om affaldssortering?

Hanni: Man skylder jorden det, så det SKAL indtænkes på en eller anden måde. Og du gør det meget nemmere for dig selv, hvis du har konkrete faste løsninger. Hvis du bare har en eller anden midlertidig pose til plast eller en bunke på køkkenbordet til papir, så kommer du meget nemmere til at springe sorteringen over. De fleste har jo et system til pant – så det gælder bare om også at få lavet et system til sit affald. Vi har et stort hjem, men vi har også fået det til at fungere i små hjem. Skoreoler er geniale, hvis man ikke har så meget plads, fordi de kan hænge på væggen eller på bagsiden af en dør og findes i mange forskellige størrelser.

Rune: Det handler om at få det tænkt ind – så må man ofre et skab eller et halvt skab, eller hvad der nu er brug for.

Gør I andet for at smide mindre affald ud?

Hanni: Jeg tænker generelt meget over at genbruge ting, frem for bare at smide ud. Fx bruger jeg plastikbakkerne fra tomater til at spire ting til altanen om sommeren. Og når jeg er kreativ med mine collageværker, så er genbrug små skatte, hvor jeg bl.a. bruger gamle magasiner og bøger. Vi gør os umage med at undgå madspild – fx ved at spise madvarer med kort holdbarhed først. Desuden sparer vi meget emballage ved at bestille grøntsager fra GRIM, hvor det hele kommer i én stor kasse. Og når vi køber ind, har vi selv net med. Jeg føler, det er lidt walk of shame, at gå hjem med en plastikpose – selvom man selvfølgelig ikke skal affalds-shame nogen.

Rune: Jeg hader bare situationen, hvor man ligger en pose op på båndet. Så står jeg og tænker, at det er totalt dumt. Så hvis vi har glemt et net, fylder vi som regel bare favnen eller stopper alting i lommerne. Det er heldigt at både Hanni og jeg tit går i meget løst tøj med store lommer (griner). Vi er også meget bevidste om at købe ting af god kvalitet, fx vores spisebord. Det er et bord vi har købt og tænkt, at det kan holde resten af vores liv, måske længere.

ÉN HYLDE TIL SORTERING I KOLLEGIEKØKKENET

Interview med antropologistuderende Asta Staib-Jensen. Asta bor på Midtergangen på 4. Maj Kollegiet ved Frederiksberg Have, hvor hun deler køkkenet med syv andre studerende.

Hvad er dit forhold til affaldssortering?

Jeg synes, det er vigtigt. Og jeg synes, det er nemt, fordi vi bor på kollegium og har et fælles system. Meget nemmere end da jeg boede hos mine forældre, hvor vi bare havde den samme pose under vasken. De synes, det er for besværligt at affaldssortere. Jeg har forsøgt at overtale dem, fordi jeg er glad for at passe på klimaet. Da jeg flyttede ind for tre år siden, var systemet med affaldssortering allerede i gang, så det var nemt bare at fortsætte.

Hvem går op i affaldssortering, og hvordan motiverer I hinanden?

Vi går ikke alle sammen lige meget op i affaldssortering. Jeg kan godt finde på at flytte et stykke plast fra restaffald til vores kasse med plast, og det er jeg en af de eneste, der gør (Asta griner). Nogle er mere ligeglade og synes, det er for besværligt. Men generelt synes jeg, det er nemt at affaldssortere, når andre også gør det, som de gør her på kollegiet. Vi har en Facebookside, hvor der tit kommer beskeder fra vores pedel René om affaldssortering. Og vi har også en gruppechat, hvor der blandt andet kan komme beskeder om skrald.

Hvordan har I gjort plads til affaldssortering i køkkenet?

Systemet består helt enkelt af én lang hylde under køkkenbordet, hvor vi har sat en række forskellige genbrugskasser til at sortere i. Vi justerer løbende systemet, så det passer til virkeligheden. Fx har vi netop byttet rundt, så kassen til plast blev den største og højeste, fordi der er mega-meget plast, og den lidt mindre er til glas. Den brede og lave er til pap, fordi det ikke falder ud så nemt. Kassen til metal er den mindste, fordi der ikke er så meget af det. Det hele er sammensat af, hvad vi havde i forvejen, og vi har selv sat sedler på med affaldstyper.

Hvilke hensyn var vigtige for jer, da I skulle indrette løsningen?

Jeg synes faktisk, det ser meget pænt ud, men det har ikke rigtig været en tanke. Vi har mest tænkt på, at det skal være nemt og praktisk - og at vi ikke skal bruge for mange penge.

Hvad fungerer godt ved jeres affaldssortering?

Det er et overskueligt system, der er åbent og hvor vi kan have det hele samlet på samme sted – bortset fra rest- og madaffald, som står nærmere vasken. Det er ret vigtigt, at affaldssorteringen ikke er gemt væk, synes jeg. Når man er "ugens Busse" – det kalder vi den der har rengøringstjansen – så gør vi også rent fx i kasserne til metal og pant, så de ikke bliver ulækre, og tre gange om året har vi hovedrengøring, hvor alle hjælper.

Er der noget, der ændres i køkkenet for at gøre det nemmere at sortere?

Her er lidt for lidt plads til otte mennesker, og det har også betydning for affaldssorteringen, men vi får det til at fungere. Når man skal "busse" og er den, der skal ud med affaldet, så er det lidt et problem med løst affald i kasserne, som godt kan falde ud. Det kunne jeg godt tænke mig at gøre noget ved. Kasserne skal have højere sider, eller bare være større.

Har du nogle gode tips og tricks til andre, der gerne vil i gang med at sortere mere affald?

Hvis det var et kollegium, ville jeg sige: Find nogle gamle kasser, sæt mærkater på og sørg for de står fremme, så de er let tilgængelige. Lav fx hylder under bordpladen, som vi har gjort hos os.

Gør du andet for at begrænse mængden af restaffald, du smider ud?

Jeg tænker meget over det på mit værelse. Fx tager jeg en tom beholder til creme med ud til plastaffald i køkkenet i stedet for bare at smide den i min papir kurv. Vi har jo ikke sortering på værelserne.

”DET ER VIGTIGT AT GØRE DET NEMT FOR SIG SELV”

Interview med Frederikke Aagaard, arkitekt, TV-vært og kreativ direktør i Together Architecture. Arbejder især med adfærdsarkitektur, forbedret livskvalitet og bæredygtighed, og bor i en lejlighed på Frederiksberg med sin datter på syv.

Hvad er dit forhold til affaldssortering?

Jeg elsker når ting er sat i system, så det giver mig stor tilfredsstillelse at skille materialerne ad på den rigtige måde. Men det kan være en udfordring at finde et godt system til affaldssorteringen, fordi det både skal være pænt og funktionelt. Noget affald er jo snakket eller lugter, så man kan ikke bare placere det hvor som helst.

Hvem hjemme hos dig går mest op i affaldssortering?

Jeg går op i at affaldssortere, men det gør min datter på syv også. Hun er jo en del af en generation, hvor man lærer om det i skolen, så hun har fuldstændig styr på det.

Hvordan har du gjort plads til affaldssortering i dit køkken?

Da jeg flyttede ind for seks-syv år siden fik jeg lavet nyt Reformkøkken med indmad fra Ikea, som har nogle forskellige løsninger til affaldssortering, der passer ned i skufferne. Så jeg fik installeret en løsning i en af mine skuffer, men den har kun fire rum, så jeg har grupperet nogle affaldstyper for at få plads til lidt mere dernede: Jeg har madaffald i det ene rum, restaffald i det andet, metal og batterier i det tredje, og glas blandet med papir i det fjerde.

Under et lille møbel i køkkenet har jeg en Aarstiderne-kasse stående til pap, hvor der tit bliver fisket lidt op igen, fordi min datter laver det om til sjove ting, fx "rullinger" af toiletpapirsuller. Og så har jeg et par knager i mit køkken, hvor jeg har poser hængende til henholdsvis pant og plastaffald. Jeg ville egentlig helst have al min sortering inde i et køkkenskab – det ser jo pænere ud end de poser, jeg har hængende fremme, men det fungerer godt i praksis. De er nemme at tage med sig, og så synes jeg, det er smart, at jeg kan smide hele posen ud nede i plastcontaineren, når jeg alligevel er på vej afsted.

Er der noget ved din løsning, du synes fungerer særlig godt?

En detalje er, at min skuffe til affaldssortering har en lille push-funktion, så jeg kan åbne skuffen bare ved at skubbe til den med foden. Den har faktisk en motor, så den åbner sig helt. Det er rigtig smart, når jeg står med noget affald i hånden, at jeg ikke skal bruge hånden til at åbne skuffen.

Hvad er udfordrende i hverdagen?

En udfordring er, at jeg mangler plads. En af mine venner bor et nybygget sted, hvor de har et funktionsrum, hvor der både er elmåler, kosteskab og plads til affaldssortering. Det kan være, man begynder at indrette flere lejligheder med sådan et rum – vores tids svar på forråds-kammeret. Det ville være dejligt, hvis det var tænkt mere ind i fremtidens boliger, så det er mere nemt og til at gå til – hvis vi altså kan forudsige, hvor mange kategorier vi skal sortere i.

Måske kommer jeg til at prioritere plads til at lave en skuffe mere til affaldssortering, så affaldet ikke skal stå eller hænge fremme. Det ville være mere visuelt tilfredsstillende.

Har du nogle gode tips til andre, der gerne vil sortere mere affald?

Sørg for at indrette en velfungerende løsning til sortering i dit hjem, for hvis ikke du har tænkt muligheden ind i indretningen, er det meget sandsynligt, at du heller ikke får sorteret i hverdagen. Vi er jo magelige, så det er vigtigt at gøre det nemt for sig selv at affaldssortere.

Gør du andet for at smide mindre restaffald ud?

Jeg prøver overordnet at minimere mine indkøb, så jeg ikke køber for meget, som jeg reelt ikke har brug for. Og når der er noget, jeg ikke længere kan bruge, så tænker jeg over alternativer til at smide ud. Jeg giver meget til genbrug, og når jeg har gamle magasiner eller kunstplakater, som jeg skal af med, prøver jeg at give det til min datters skole.

Desuden prøver jeg at begrænse mængden af restaffald ved at gøre mig umage med at sortere. Og jeg undgår fryseposer til madpakker og har fundet nogle genanvendelige poser i stedet – stofposer eller sådan nogle vaskbare poser med "lynlås". Jeg tænker ikke så meget over emballagen, når jeg køber ind, men jeg kan da godt tænke over, at madvarerne er pakket lidt rigeligt ind, når man får dem fra supermarkedet. Jeg ville ønske, at supermarkederne selv gjorde noget mere for at spare på emballagen.

KOLLEKTIVETS HJEMME-LAVEDE AFFALDSTÅRN

Interview med Anna Kai Jørgensen, ph.d.-studerende på Københavns Universitet, og Ina Ernø Jacobsen, projektleder på Johan Borups Højskole. Anna og Ina bor i kollektiv på Gammel Kongevej sammen med fire andre.

Hvad er jeres forhold til affaldssortering?

Ina: I min omgangskreds er jeg nok kendt som entusiast, og jeg har sorteret affald ligeså længe, der har været mulighed for det. Jeg tænker ikke så meget over det i hverdagen - jeg gør det bare. Når vi bor så mange sammen, producerer vi virkelig meget affald, så det er rart at vide, vi kan gøre et eller andet godt for klimaet ved at sortere affaldet.

Anna: Det er vigtigt for os alle sammen her i kollektivet at leve bæredygtigt. Det snakkede vi om, allerede da vi flyttede ind - vi har taget nogle bevidste valg. Noget der irriterer mig er, at mange i gården smider alt deres affald i beholderen til metal, fordi den er nemmest at komme til. Vi er egentlig forargede over det (begge griner), og vi bliver irriterede, fordi vi selv sirligt har stået og sorteret. Så føles det dumt, når de andre bare hælder det hele i metalbeholderen.

Hvem går mest op i affaldssortering, og hvordan motiverer I hinanden?

Anna: Vi skiftes til at gøre rent hver uge og herunder tømmer vi affaldet. Det gør, at der altid er plads til affaldet og det er motiverende, at der er god plads. Plastik bliver godt nok hurtigt fuld, selvom jeg ikke tror, vi bruger mere plastik end andre.

Ina: Det er faktisk praktisk af at dele affaldet i seks forskellige beholdere, så vi ikke behøver at gå ned så ofte. Mad- og restaffald er vi dog nødt til at tømme hver dag, fordi vi bor så mange sammen og de hurtigt bliver fyldt op.

Anna: Vi nudger også hinanden lidt. Nu kan jeg fx se, at der er nogen der har smidt en tom Haribo-pose i restaffaldet, og så kunne jeg godt finde på at fiske den op og spørge, hvem der har gjort det. Og så har vi heldigvis fundet en jargon, hvor det ikke skaber dårlig stemning, og vi bare har det lidt sjovt med det.

Hvordan har I gjort plads til affaldssortering i køkkenet?

Ina: Vi har lavet et system af genbrugskasser i træ, som vi har fået leveret grøntsager i. Vi har skåret fronten af den øverste tværpind og sat kasserne i en stabel oven på hinanden. På den måde er der plads til at smide affaldet ind via fronten på hver kasse. I den stabel har vi metal, glas, plastik, papir og pap.

Anna: Det er fedt, at det er nemt og synligt, hvor man skal gøre af affaldet. Jeg har også sat en sorteringsguide fra kommunen op på væggen, så alle kan se, hvad de skal sortere hvordan. Og så synes jeg, det er smart, at man bare kan bære kasserne ned to oven på hinanden, når de skal tømmes. I kassen til plast genbruger vi tit en plastikpose i bunden, så alle de små plastikdele kommer med.

Hvad var vigtigt for jer, da I skulle indrette løsningen?

Anna: Det er ret tilfredsstillende, at vi har lavet løsningen med genbrugte kasser. Og så fungerer det som sagt godt, at den er åben og synlig. Kasserne er en slags nudging i sig selv: Gæster, kærester og venner bruger dem også tit af sig selv, da de er indlysende og nemt tilgængelige.

Hvad er udfordrende i hverdagen?

Ina: Vi tænker allerede, at det bliver en udfordring at få plads i lejligheden til at sortere tekstil. Og så har vi udfordringer med pizzabakker, som tit ligger i køkkenet og flyder. Dem synes jeg godt, folk selv kan tage ned.

Anna: Vi har ret mange kartoner fra mælk osv., som jeg ikke tror, der er plads til i kassen til plast.

Er der noget, I kunne tænke jer at ændre så det blev nemmere at sortere?

Ina: Det ville være skønt med et større køkken, men med de muligheder vi har, har jeg svært ved at se, det kan være anderledes. Ellers fungerer det ret fint.

Har I nogle gode tips til andre, der gerne vil sortere mere affald?

Anna: Lav et nemt system, der er tilgængeligt og som man kan holde ud at se på. Ikke noget med låg på - eller i hvert fald noget, der er nemt at åbne. Og så skal man ikke vente med at gå ned med madaffaldet, til der kommer top på.

Gør I så andet for at begrænse mængden af restaffald, I smider ud?

Ina: Vi køber som regel vores grøntsager via Birkemosegaard, hvor alt ligger sammen i en enkelt kasse eller pose, og dermed sparer vi en masse emballage. Vi prøver også at undgå madspild, og når vi er gode, bruger vi grøntsagsrester til at juice, lave frikadeller eller putter dem i boller. Og så genbruger vi glas, som der har været madvarer i.

”JEG ER STADIG VED AT LÆRE, HVORDAN JEG SKAL SORTERE”

Interview med Son Nguyen, tandlæge på Rigshospitalet. Son bor alene i sin lejlighed på Frederiksberg, men har for tiden sin yngre fætter boende, som er studerende.

Hvad er dit forhold til affaldssortering?

Jeg har ikke boet i min lejlighed så længe, og jeg er stadig ved at lære, hvordan jeg skal sortere. Nu er jeg jo selv tandlæge, og der kan jeg se, at det med at sige til folk, at de skal bruge tandtråd, det er jo ikke noget, man altid kan ændre fra den ene dag til den anden. Og sådan er det nok også med affaldssortering – det er en proces.

Men omvendt tror jeg det ligger naturligt til mennesker at genbruge og genanvende. Mennesker i stenalderen har nok været meget mere omhyggelige med deres ting, end vi er i dag. Det er jo lidt et luksusproblem, at vi har så mange ressourcer til rådighed, og det tror jeg ikke, man skal tage for givet. Personligt har jeg heller ikke altid levet så privilegeret, som jeg gør nu. Mine forældre var bådflygtninge fra Vietnam, og i min familie har det altid være meget naturligt at genbruge. Da jeg voksede op, var vi en lang række af fætre og kusiner, og jeg arvede det meste af mit tøj fra min ældre fætter. Når han fik en striktrøje til sin fødselsdag, så ville hans mor kigge på mig og sige, ”det er jo din om nogle år”.

Er der en i husstanden der går mest op i affaldssortering?

For tiden bor min fætter hos mig, og han er faktisk ok til at sortere affald, måske fordi han har været på højskole og lært lidt der. Men jeg prøver at inspirere ham lidt til at sortere mere – for eksempel at putte bunden af emballagen til kontaktlinser i plastaffald.

Hvordan har du gjort plads til affaldssortering i din lejlighed?

Under min vask er der gjort plads til to poser, så der har jeg restaffald og madaffald. Og så har jeg lavet plads til at sortere de andre ting inde i et stort skab, som jeg også bruger rigtig meget, når jeg laver mad. Jeg går meget op i at lave mad og affaldssorterer klart mest i forbindelse med madlavning.

Jeg har købt nogle hvide beholdere i Ikea, som jeg startede med at have på øverste hyld i mit køkkenskab. Men nu har jeg rykket det ned på de nederste hylder, hvor jeg nemmere kan nå, for jeg fik det ikke brugt. Nu fungerer det meget bedre. Jeg har en lille udfordring med, at skabet er ret dybt, så jeg skal passe på, tingene ikke kommer til at stå for meget i lag bagved hinanden. De skal helst kun stå i ét lag, så det hele tiden er nemt at komme af med de forskellige slags affald.

Jeg har de to største beholdere nederst. Den ene er til plast, og den bliver hurtigt fyldt op. Den anden havde jeg egentlig tænkt skulle være til pap, men jeg har fundet ud af, at det fungerer bedre for mig at gå ned med de store stykker pap løbende – mange gange er pappet alligevel for stort til overhovedet at være i beholderen. På den måde er det stadig ”work in progress”. Jeg har for eksempel også først lige fundet ud af, at man kan sortere papir i vores gård, så det skal jeg også have fundet et sted til.

Hvilke hensyn var vigtige, da du indrettede din løsning?

Det skal bare være noget simpelt, der fungerer. Det er jo affaldssortering, så det behøver i mine øjne ikke være noget super sexet, farvekoordineret og integreret i væggen. Jeg kan selvfølgelig godt forstå, hvis man nu har det stående frit fremme i køkkenet, at man så går mere op i udseendet. Men nu er jeg så heldig at kunne gemme det bag nogle skabslåger. Så jeg har bare kigget efter noget, der er nemt, billigt og som passer ind i skabet.

Oplever du nogle udfordringer i forhold til din affaldssortering?

Jeg bor på 3. sal, så derfor er det lidt besværligt for mig at gå ned med affaldet i en beholder, der skal bæres op i lejligheden igen. Det er klart nemmere med det affald, der er i poser, for det kan jeg bare tage med ud, når jeg alligevel skal ud ad døren, og så behøver jeg ikke gå op i lejligheden igen.

Har du nogle tips til andre, der vil i gang med at affaldssortere?

Det er jo en proces, og man må bare gå i gang og acceptere, at man ikke bliver verdensmester med det samme, men man lærer noget nyt hen ad vejen. Og så må man gøre det så godt man kan og huske, at man jo bare er et menneske.

Et andet råd er, at man er nødt til at sætte sig lidt ind i sorteringsreglerne. Man kan ikke bare forvente, at det kommer til en automatisk, man må også selv være en lille smule opsøgende. Især hvis man ikke har fået det ind med modermælken.

Gør du andet i din hverdag for at begrænse mængden af restaffald?

Jeg er opdraget med, at man ikke bare smider mad ud. Mine forældre ejer en restaurant med vietnamesisk mad, og i den vietnamesiske madtradition lægger man et stort arbejde i madlavningen. Derfor er der også en stor respekt for den mad, der er blevet lavet. Hvis en nudelsuppe har taget tre dage at lave, så smider man ikke bare resterne ud. Den filosofi har jeg taget med mig, og hvis jeg har en stor portion ris, laver jeg stegte ris eller risotto dagen efter. På den måde er jeg god til at undgå madspild, hvilket også har været godt for min økonomi, særligt da jeg var på SU. Men der er jeg jo også heldig, at jeg har den store interesse og viden om madlavning med hjemmefra.

AFFALDSSORTERING I UP-CYCLEDE PRESENNINGER

Interview med Mikael Colville-Andersen, ekspert i bydesign, forfatter og tv-vært på "Det fantastiske byliv", som kan streames på dr.dk. Bor på Frederiksberg med sine to børn på 14 og 19.

Hvad er dit forhold til affaldssortering?

Jeg ser det ikke som noget specielt helligt, men mere som noget, man bare skal gøre. Det er vigtigt for mig at lære mine børn, at det er en selvfølge – ligesom at man tager cyklen, når man bor inde i byen, også når det regner. De fleste af os kender jo allerede alle de gode argumenter for, hvorfor man skal affaldssortere. Og helt ærligt, så bliver jeg lidt træt af at have den snak stadigvæk. Jeg synes ikke, vi behøver diskutere det så meget mere – vi skal bare gøre det.

Hvordan har du gjort plads til affaldssortering i dit køkken?

Der er et hul i mit køkken, hvor der er gjort plads til en opvaskemaskine, men vi vasker bare op i hånden, så jeg har udnyttet pladsen til min affaldssortering i stedet. Jeg har købt nogle poser fra en københavnsk socialøkonomisk virksomhed, der hedder Kobensac. De laver poserne af gamle presenninger fra byggeindustrien, der ellers ikke kan genanvendes som plast, fordi de også indeholder andre materialer. Poserne er super smarte, fordi de har hanke og er nemme at bære, når jeg skal ned med affaldet. På hver pose har jeg selv klistret piktogrammer fra kommunen, der viser hvilken type affald, der skal i hvilken pose.

Hvad var vigtigt for dig, da du skulle indrette din sorteringsløsning?

Det må gerne se flot ud, men vigtigst af alt skal det fungere godt i hverdagen. Det har været meget vigtigt for mig at finde noget, der passer i størrelsen, så jeg kan udnytte pladsen optimalt. Tidligere havde jeg et system med nogle kasser, der ikke var helt så høje, hvilket betød at en del plads gik til spilde. Det er jeg glad for at have fået løst nu.

Hvordan fungerer dit system i hverdagen?

Jeg synes, det fungerer rigtig godt. Jeg er blevet overrasket over, hvor hurtigt plastaffaldet bliver fyldt op, så nu har jeg valgt en stor pose til plast. Dog mangler jeg stadig et system til pant.

Hvad er udfordrende i hverdagen?

Jeg er rimelig god til at opsøge information om affalds-sortering, men ind i mellem kan der være noget, som er svært at finde ud af. Jeg synes det kunne være smart, hvis det var tydeligt markeret på al emballage, hvordan det skal sorteres. Min datter har glutenallergi, og i EU er de begyndt at skrive meget tydeligt, hvilke allergener, der er i fødevarerne, så man kunne vel gøre det samme med affaldssortering?

Og så gik der lidt tid, før jeg kom i gang med at sortere madaffald, fordi vi ikke fik nogen besked, da der blev indført beholdere til madaffald i vores ejendom. Jeg opdagede det nede i vores gård, men så måtte jeg selv cykle på genbrugsstationen og hente en madaffaldsspand. Jeg tror, det er fordi, vi bor til leje.

Har du nogle gode råd til andre, der gerne vil sortere mere affald?

Mit bedste råd er, at affaldssortering er noget, man bare skal gøre. Det burde efterhånden være blevet en selvfølge i et veludviklet samfund som vores. Og jeg tror egentlig også, at hvis muligheden findes, altså hvis du ser en beholder til pap nede i din gård, så er de fleste kloge nok til at tænke, at man skal sortere pappet fra – og finde en løsning på at få det gjort.

Måske kan det være en udfordring, at vi ved, at vi brænder vores affald, og derfor ser vi det måske som mindre alvorligt, når vi en gang imellem ikke sorterer. En sjælden, sjælden gang i mellem kan jeg også være lidt tømmermandsagtig, og så kan jeg godt smide noget i restaffald, der ellers skulle være sorteret – og det er nok fordi jeg tænker, det bliver alligevel brændt, så det går nok.

Men jeg synes, det er vigtigt at huske på, at det virkelig gør en forskel, selvom det kan virke småt. Jeg har regnet ud, at jeg går ned med lidt over ni kilo madaffald om måneden, og det viser jo, hvor stor en gevinst det er for miljøet, at jeg sorterer det fra. Og så synes jeg faktisk, jeg går sjældnere ned med skraldet, fordi jeg sorterer. Hvis det hele skulle i samme pose, ville den jo blive fyldt op meget hurtigere.

Gør du andet for at sortere bedre eller smide mindre ud?

Jeg gør ikke så meget andet – jeg ville gerne købe mindre plastik, men det er en udfordring. Jeg ved godt, der findes supermarkeder, hvor man kan købe ting i løsvægt og undgå emballage, men der er jeg ikke kommet til endnu.

INDRET DIN EGEN SORTERINGSLØSNING

Der er mange måder at indrette sin affaldssortering, og vi er alle sammen forskellige, både hvad angår vores køkken, vores økonomi og vores smag. På de næste sider kan du se forskellige bud på konkrete sorteringsløsninger, så du kan finde den eller de løsninger, der passer allerbedst til dig. Sammensæt dit eget system ved at kombinere en eller flere af løsningerne, så du får plads til at sortere alle de 10 affaldstyper.

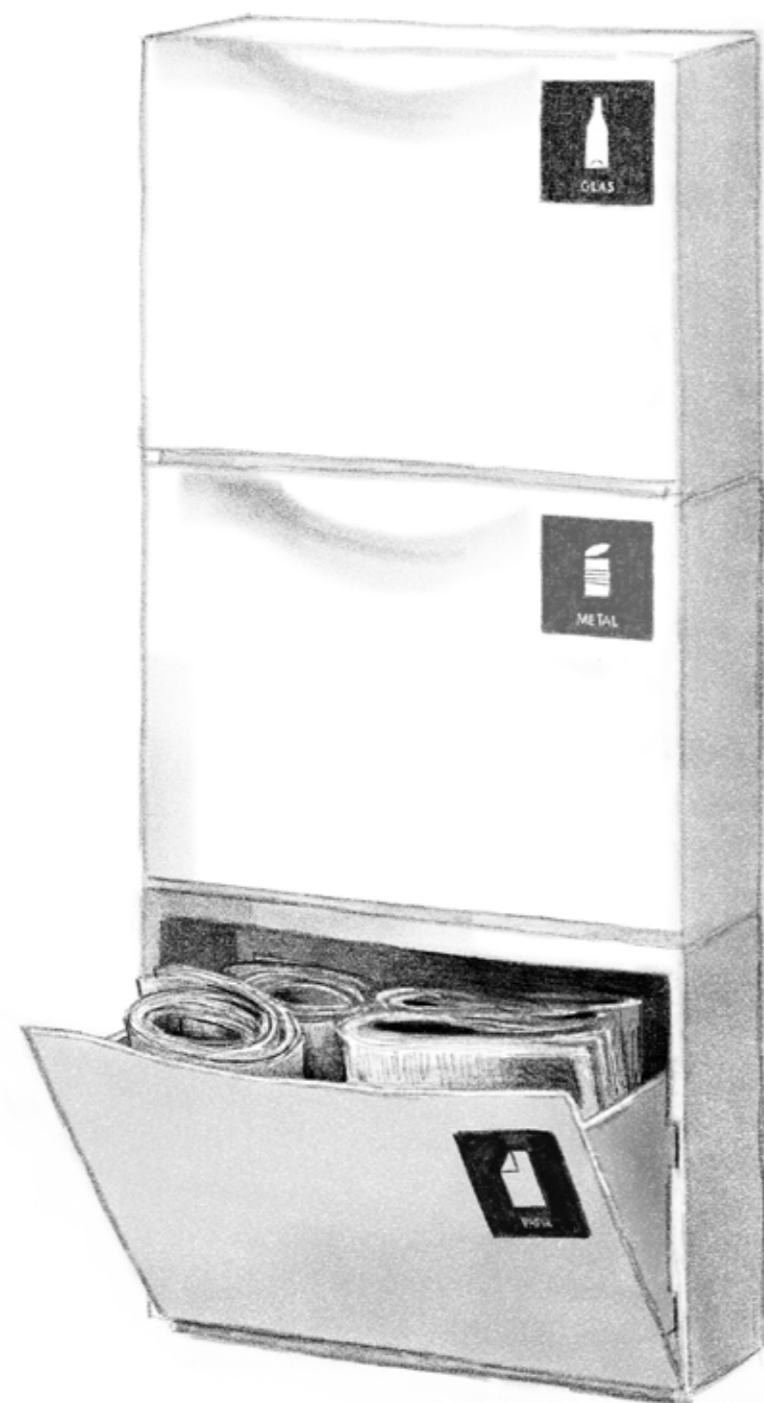
På en knagerække

En nem og hurtig måde at lave sin egen sorteringsløsning er med stofposer til de forskellige affaldstyper, som du hænger på knager på en væg eller på bagsiden af en dør. Hvis du ikke allerede har stofposer liggende, kan du sy dine egne af stofrester eller købe nogle nye. Det er smart hvis poserne kan vaskes og har korte hanke, når de skal hænge på en knage. Måske fungerer det bedst, hvis nogle poser er større end andre, fordi de forskellige affaldstyper ikke fylder lige meget. Prøv dig frem og lav tilpasninger hen ad vejen. Du kan markere de forskellige affaldstyper på poserne, fx med en stoftusch.

Bænk med opbevaring

Hvis du har en siddeplads i køkkenet, kan du skaffe en lille bænk med plads til sortering af fx pap, papir, metal eller glas under sædet. På den måde samler du flere funktioner og sparer plads. Hvis du finder en bænk med ét stort rum, kan du gøre plads til forskellige affaldstyper ved hjælp af mindre kasser, som også kan tages op og vaskes. Hvis du ikke har en gammel slagbænk stående på loftet, kan du købe en færdig bænk brugt, sammensætte den af skuffemoduler eller bygge den selv.

Skoskab på væggen

Du kan bruge et eller flere skoskabe til at organisere din affalds-sortering. Det kræver et lille stykke ledig væg eller bagsiden af en dør, enten i køkkenet eller et andet rum. Du kan evt. sætte skilte på skabet, så det er nemt at se, hvilken type affald der skal i hvilket rum. Væghængte skoskabe kan købes mange steder, og der findes også specialdesignede sorteringsløsninger, som kan hænges direkte på væggen.

Under vasken

Det kan være praktisk at placere sin affaldssortering under vasken, fordi det er nemt at komme til, når du fx bager eller laver mad. Hvis du vil lave plads til alle affaldstyperne her, kræver det måske, du finder et andet sted til opvaskebaljen og rengøringsmidlerne, eller at du finder nogle praktiske og pladsbesparende beholdere. Der er mange forskellige løsninger at vælge imellem, alt efter om de skal kunne trækkes ud, stables eller være nemme at bære affaldet ud i. Mål dit køkkenskab op, så du er sikker på at købe beholdere, der passer.

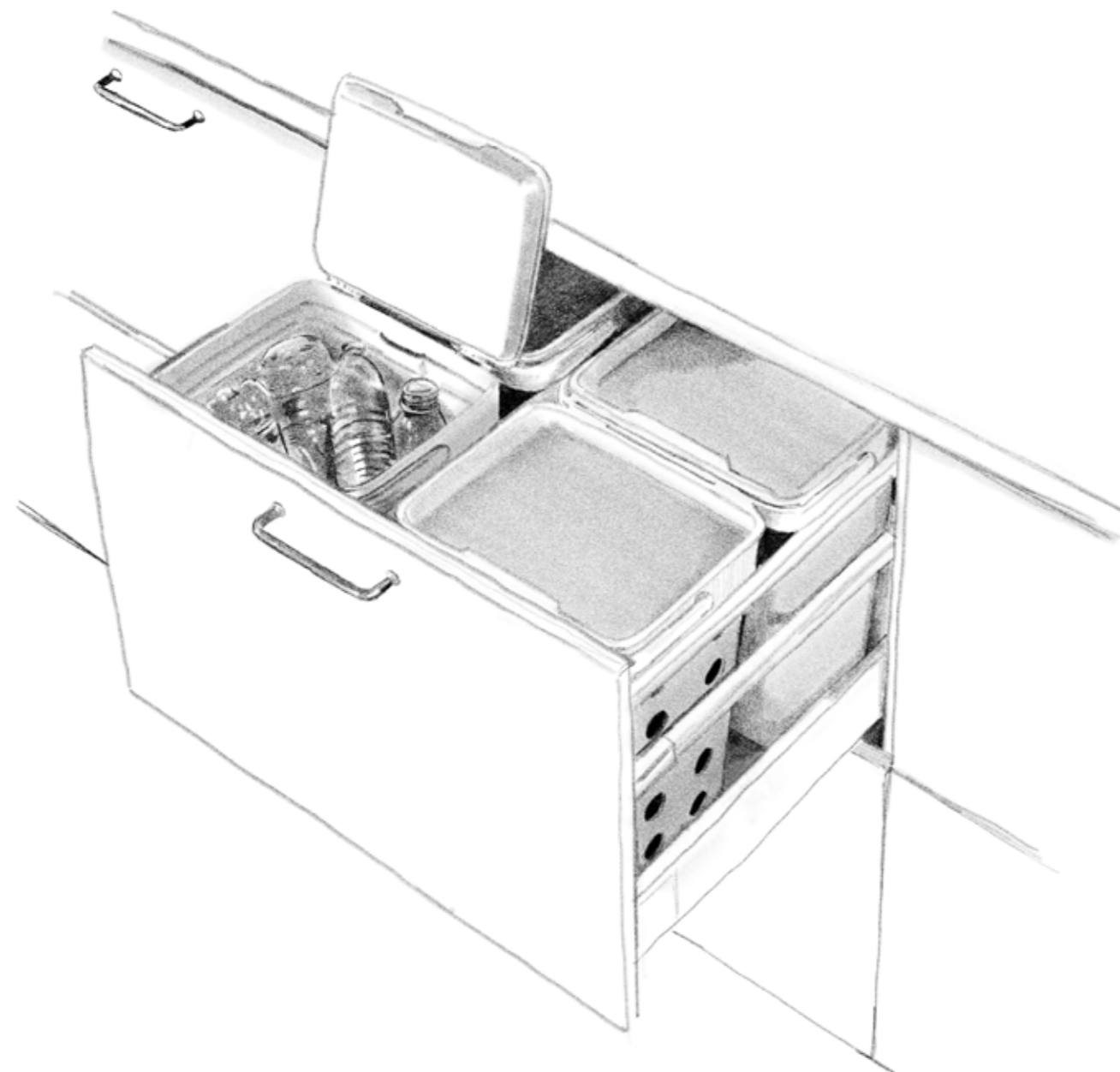
Brugte frugtkasser

Du kan relativt nemt lave din egen hjemmelavede sorteringsløsning ud af brugte frugtkasser, som du stabler. Skriv gerne de forskellige affaldstyper på kassernes forside for at skabe overblik. Skær lidt af fronten af kasserne, så du nemt kan komme til at smide affaldet ud, også i de nederste kasser. Alternativt kan du skrue kasserne fast på væggen med luft imellem, så du nemt kan komme til hver kasse – men husk, at frugtkasser ikke altid er så robuste, så en væghængt kasse er måske bedst til de lette affaldstyper. Hvis du vil undgå at kasserne bliver beskidte, kan du evt. fore dem med poser, som kan genbruges til at bære affaldet ned i.

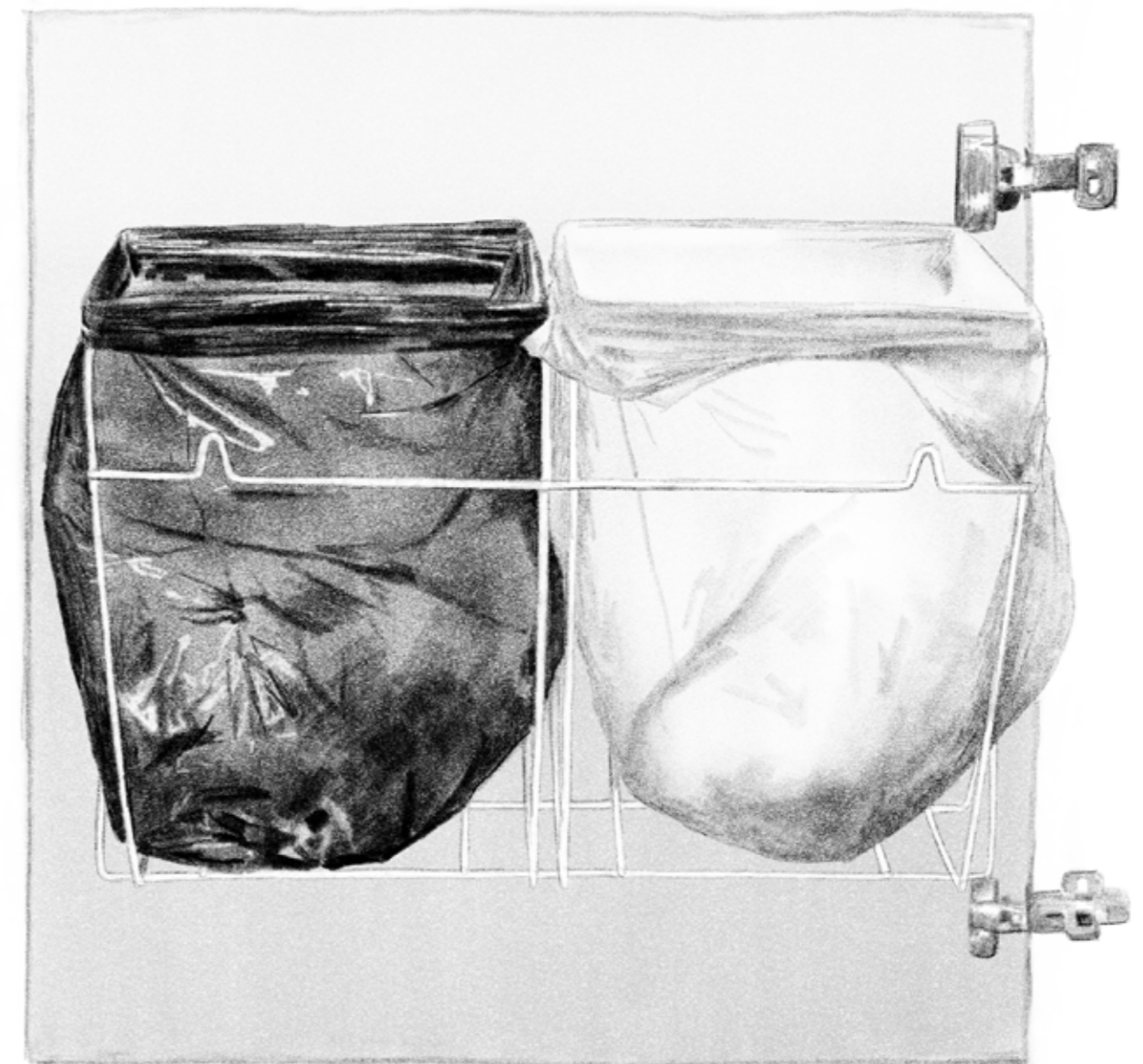
Indbygget i køkkenet

Hvis du har et nyere køkken, kan du undersøge, om der findes specialdesignede løsninger hos det pågældende køkkenfirma, som passer direkte ned i dine køkkenskuffer. Hvis du står over for at lave nyt køkken eller renovere det gamle, kan du tænke affaldssortering ind fra starten. På den måde får du et system, der passer præcis til dine behov. Du kan finde specialdesignede sorteringsløsninger hos mange køkkenfirmaer eller få lavet en skræddersyet løsning hos en møbelsnedker.

Ryd en skuffe

Du kan lave en velfungerende sorteringsløsning ved at samle beholdere til de forskellige affaldstyper i en stor skuffe, fx tæt på din køkkenvask. Selvom dit køkken er småt, kan du måske alligevel få plads i en skuffe, hvis du afsætter en dag til at rydde op og fjerne de ting, du ikke bruger. Aflever evt. tingene til en genbrugsbutik, så får du både god samvittighed og god affaldssortering ud af det. Du kan finde velegnede beholdere til affaldssortering i skuffer mange forskellige steder. Bare søg på "affaldssortering i skuffe" på nettet.

Indersiden af køkkenlågen

I mange køkkener er der gjort plads til udsmidning af restaffald på indersiden af køkkenlågen. Det er et smart sted til det våde affald, fordi det er tæt på køkkenvasken og samtidig nemt at komme til, når man laver mad. Men pas på det ikke bliver den nemme løsning at smide alt affald i restaffald. Overvej om du kan få plads på køkkenlågen til madaffald, plast eller en anden type affald, som du ofte smider ud. Du kan fx hænge den grønne madaffaldsspand op, eller købe et ekstra stativ, så der er plads til flere poser. Du kan også prøve at 'hudge' dig selv ved at stille restaffaldet et andet sted, hvor det er mindre nemt at komme til.

Spande på gulvet

Hvis du har mere gulvplads end skabsplads, kan du indrette din sorteringsløsning med fritstående spande på gulvet. Du kan fx overveje pedalspande, som gør det nemt at smide affald ud, selvom du ikke har hænderne fri. Eller du kan finde en spand med rumdeler, så du kan sortere flere typer affald i samme spand. Du kan også gå efter nogle flotte spande, der kan stables. Husk at tænke på at gøre sorteringen nem for dig selv ved at finde nogle spande der er nemme at åbne og undgå at stille for mange spande oven på hinanden, så de nederste er svære at komme til. Overvej at bruge mærker, så det er nemt at se, hvad der skal smides ud i hvilken spand.

Madaffaldsspand med eller uden kulfilter

Det gør en stor forskel at sortere madaffald, så gør gerne en ekstra indsats for at få det til at fungere. Du kan få en gratis madaffaldsspand fra kommunen, fx på genbrugsstationen eller hos Borgerservice på Rådhuset. Tænk over at stille eller hænge spanden, så den er så lettilgængelig som muligt, fx i ca. hoftehøjde et sted tæt på køkkenvasken. Hvis du gerne vil have madaffaldsspanden stående fremme, men ikke synes, den grønne spand klæder dit køkkenbord, kan du anskaffe dig en alternativ beholder til dit madaffald. Husk at spanden helst ikke skal være helt lufttæt. Du kan overveje en spand med kulfilter, der efter sigende kan filtrere eventuel dårlig lugt.

Indret dit køkken til affaldssortering

Frederiksberg.dk/affald

Få vores plakat med 10 gode råd til mindre restaffald og illustrationer af Clara Selina Bach. Plakaten bestilles ved at skrive til genbrug@frederiksberg.dk

INDRET DIT KØKKEN TIL AFFALDSSORTERING
Marts 2022

Redaktion
Katja Isa Søndebro og Katja Bender Sebbelov

Grafisk design
Benjamin Robin Graahede

Foto
Santiago de la Vega

Illustration
Julie Flansmose

Udgiver
Klima og Miljø, Frederiksberg Kommune
frederiksberg.dk/affald

Tryk
Frederiksberg Bogtrykkeri A/S

Oplag
5.000

Du kan bestille ekstra eksemplarer af Kataloget på
genbrug@frederiksberg.dk

Magasinet er trykt på 100 % genbrugspapir

SS

IT
CRAFT
SON

BBC
BOARD
ARD

NOT
MILK
PULK
PICK
NICE

